

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/andakter>

Håp i håpløsheten

Den jødiske maleren og forfatteren, Fred Uhlman, siterer en ukjent kilde i sin eneste bok "Forsoningen":

"Døden undergraver vår tillit til livet, fordi den viser oss at foran det endelige mørke er alt likevel forgjeves." Uhlman vokste opp i Tyskland på 1920- og 30-tallet. Hans jødiske foreldre så katastrofen som nærmet seg, og fikk sendt tenårings sønnen i sikkerhet til slektninger i Amerika. Det ble også hans endelige avskjed med sine foreldre. Hvis døden er det siste, så er også livet forgjeves.

Påskens budskap bekrefter at døden og døds kreftene er en realitet. Men påsken bekrefter også at livet og livskreftene ikke taper for døden, men overvinner den. Det er selve kjernen i det kristne håp. Derfor stiller Paulus det dobbelte spørsmål: Hvor er dødens brodd? Og hvor er dødens seier? Apostelen svarer like tydelig som han spør: Dødens brodd er synden, og det som gir synden kraft eller gjør den tydelig, er loven og Guds bud. Synden er nemlig ikke noe som primært fører til kroppens død og fordervelse, men som fjerner oss fra Gud selv til et evig mørke.

Men det finnes et annet alternativ: "Gud være takk som gir oss seier ved vår Herre Jesus Kristus", utbryter apostelen, og legger til: Vi skal ikke alle dø, men vi skal forvandles og bli ikledd udødelighet. (1.Kor.15,51ff). Det er vakker poesi og samtidig en ubegripelig realisme. Så kaller da også Paulus det et mysterium. Men ikke et mysterium som er skjult eller uvirkelig. Paulus tviler ikke et sekund på sannheten. Hans tillit ligger ikke til hans egen logikk, men til Guds makt: Gud kan gjøre det! For Paulus har selv møtt ham som var død, men som nå lever. Og han har hørt beretningene fra dem som selv har sett den tomme graven.

Er det mulig å holde fast på en slikt håp? For Uhlman var det umulig. Riktig nok trøster han seg med at det tross alt er mulig å gjøre noe meningsfylt i livet og kjempe for noen gode saker, men så er det altså slutt.

Den polske jødinne Rose Price fra Skarzysko, har en annen historie. Hun kom ikke unna i tide. Hun ble sent til nazistiske arbeidsleire og torturert. Hun mistet sin familie og sin egen barndom i tyske konsentrasjonsleire. Hun overlevde fysisk, men tapte sin tro og sitt håp. I sin dypeste sult og nød gjorde hun noe som hun ikke hadde gjort på lenge, og heller ikke skulle gjøre på lang tid. Hun hvisket frem en bønn: "Gud, være så snill og fortell at du fortsatt finnes. At du elsker meg."
- Jeg ventet, men hørte ingenting, og følte heller ikke noe. Gud var taus, sier Rose Price. Der, i arbeidsleiren i Chenstochov, på den jødiske nyttårsdag 1941, oppgav jeg

troen. Det finnes ingen Gud, Det finnes ikke noe håp. Jeg må bare prøve å overleve så lenge jeg kan.

Det skulle gå 30 år. Rose er invitert til en menighet av jesustroende jøder på Amerikas østkyst. En ivrig evangelist går rett på sak: "Hvis du ikke tar imot Jesus, vil du gå fortapt." I raseri og sinne møter Rose den andres blikk: "Vet du hva? Jeg har vært i helvetet, og det var mennesker som deg som brakte meg dit! Jeg er jøde, og vil aldri tro på deres gud."

- Jeg er også jøde, var svaret fra den andre kvinnen.
- Det kan du umulig være. Da ville du ikke snakke slik til meg, sier Rose.

Til tross for den skremmende opplevelsen, skulle dette bli begynnelsen på en ny reise for Rose Price. På nyttårsdagen 1971, nøyaktig 30 år etter at hun hadde oppgitt troen og bedt sin siste bønn, møter hun Debbie:

- Hvorfor ber du ikke til Gud og spør om Jesus virkelig er Messias?

- Tror du virkelig at jeg vil be til din Gud? Mener du virkelig at jeg skal slutte å være jøde, spør Rose.

Mens de stod der i en heftig samtale, begynte noen å be. De foldet sine hender og lukket sine øyne.

- Jeg holdt mine åpne, sier Rose. Jeg hadde lært at en jøde aldri må lukke sine øyne når han eller hun ber, for da kan vi jo gå glipp av noe. Vi ønsker jo og ber om at Elia må komme som et forvarsel på Messias.

Når jødene feirer sitt påskemåltid er det alltid dekket på til en ekstra gjest og en tom plass reservert. Det kunne jo tenkes at Messias kom, og da måtte han selvsagt være velkommen. Samtidig står gjerne døra på gløtt, og i løpet av måltidet sendes ett av barna ut for å se om Elia er kommet. En herlig lek, men samtidig uttrykk for et sterkt håp og en frimodig lengsel etter forløsningens tid. Kanskje har vi noe å lære av denne jødiske forventningsgleden i vår egen påskefeiring?

Men Roses historie slutter ikke med andres bønn. Til slutt ber hun selv:

"Abrahams, Isaks og Jakobs Gud: Hvis det er sant at han (ja, du vet hvem jeg mener) er din Sønn og min Messias, er det fint. Hvis han ikke er det, er det også OK. Vi har ikke snakket sammen de siste årene, men jeg håper vi fortsatt kan være venner... Hvis det likevel er sant at han er Messias, da ønsker jeg virkelig at han skal komme inn i mitt liv.

Rose fikk svar på sin bønn. Hun opplevde helbredelse i sitt liv, både på sin kropp og i sin sjel. Hun trosset sin angst og sin uro og reiste tilbake til bødlenes land for å dele sin livshistorie. Foran 37.000 mennesker på Olympiastadion i Berlin, bygget av Hilter til Olympiaden i 1936, fikk hun dele sitt vitnesbyrd.

- Ingenting i meg ønsket å tilgi eller glemme det som hadde skjedd med meg, men da jeg talte forstod jeg plutselig at mitt budskap handlet om forsoning og tilgivelse, sier Rose.

Etter talen kom 6 godt voksne menn skridende frem mot podiet. De fortalte at de alle hadde vært med i Nazi-bevegelsen, en av dem vakt i en av leirene jeg hadde tilhørt. Nå spurte de om jeg var villig til å tilgi dem, slik hun hadde talt om tilgivelse fra podiet. Nå stod troen virkelig på prøve, sier Rose:

- Jeg hadde talt ord om tilgivelse til tusener. Det var mye vanskeligere å stå ansikt til ansikt med en tidligere nazist og si at jeg tilgir deg, men jeg gjorde det.

Troens virkelighet, håpets kraft og evangeliets glede er ikke teori. Det er ikke noe vi kan lese oss til eller forske oss frem til. Det er noe vi må motta. Det kommer til oss som en gave, og en gave kan vi ikke ta imot med knyttede hender eller lukket hjerte. Men den som åpner sine dører og sine hender kan fylles av den fred og det håp som vi bare finner i oppstandelsens rike der Jesus er Herre og Frelser. Da er ikke døden bare en overgang til et nytt rike, men en kilde til fornyet liv.

Livet er ikke forgjeves. Heller ikke foran døden. På tysk heter ordet forgjeves "vergebens". Det er bare en liten bokstav forskjell fra et annet ord: "vergeben", som betyr tilgitt. En liten bokstav skiller, men en himmelvid forskjell med evighetsperspektiv for deg og meg.

Rolf Gunnar Heitmann

Generalsekretær

Den Norske Israelsmisjon

rolf@israelsmisjonen.no